

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Telefon: (06-1) 443-5573, Telefax: (06-1) 443-5733

BM telefon: 33-104, 33-140, BM telefax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000/105/880- /2011. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva a panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 55/2012. (II. 15.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdés *a*) pontjára, valamint a 109. § (1) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Törvényszéknek címezve (1539 Budapest, Pf.: 632.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Törvényszékhez (1027 Budapest, Csalogány u. 47-49.) is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos beadványában előadta, hogy 2011. május 27-ére, a Városházára testületi ülést hirdettek meg. A panaszos megjegyezte, hogy a város polgármesterével régóta „haragos” viszonyban van, és a városházán már több esetben – volt, hogy rendeletek módosításával – ellehetetlenítették állampolgári jogainak gyakorlását a helyi rendőrkapitányság segítségével. A panaszos hozzátette, hogy a rendőrség részéről felmerült jogsértések miatt mind a Panasztestület, mind pedig a Nyomozó Ügyészség nyomozást folytat.

A panaszolt intézkedés napján 9:30 órakor kezdődött a testületi ülés. A panaszos 08:00 óra körüli időben érkezett a Városháza elé, ahol a véleménynyilvánításhoz való alkotmányos jogával kívánt élni egy transzparens segítségével. A panaszos a transzparenst egy horgászbokra akasztotta, és azt egy kandelábernek döntötte.

Ezt követően a városi rendőrkapitányságra tett bejelentést, azzal a tartalommal, hogy az egyszemélyes véleménynyilvánítás alkotmányos jogával él a Városháza előtt, elmondva és kihangsúlyozva, hogy a transzparens nem kandeláberen lóg, hanem egy horgászboton. Kifejtette, hogy véleménye szerint az kandeláberen is lehetne, hiszen alkotmányos alapjogot önkormányzati rendelet nem korlátozhat.

A panaszos közben úgy döntött, hogy a Városháza emeletén lévő kiállítást, mely fényképekből vagy festményekből áll, megnézi. Azonban, amint a lépcsőn fel kívánt menni az emeletre, két ember útját állta és közölte vele, hogy „abból nem lesz semmi”, a testületi ülés csak 9:30 órakor kezdődik. A panaszos elmondta, hogy nem a testületi ülés miatt kíván felmenni az emeletre, hanem más okból, ennek ellenére továbbra sem engedték őt oda. Sőt, amikor a panaszos lépést tett az emelet irányába, visszalökték, lökdösték. Nem sokkal később két biztonsági őr is megjelent, akik szintén útját állták. A panaszos rákérdezett: „Mi az hogy nem mehetek fel az emeletre? Egy közintézményben vagyunk, milyen jogon teszik meg ezt?” E kérdésre választ nem kapott.

A panaszos telefonon bejelentést tett a rendőrségre arról, hogy személyi szabadságában korlátozzák a Városházán, kérve intézkedésüket, majd visszament transzparenséhez, hogy ott várja meg a rendőröket.

A helyszínre megérkeztek a rendőrök. A panaszosnak nem volt lehetősége előadnia sérelmét, mivel azonnal intézkedés alá vonták transzparensé miatt, tekintettel arra, hogy a panaszos bejelentését megelőzően bejelentés érkezett a rendőrségre a transzparens miatt.

A panaszos furcsállta, hogy vele szemben nem a város közterület felügyelői, hanem a rendőrség járt el. A közterület-felügyelők a panaszos szerint a Városházán voltak, akik tudtak a panaszos jelenlétéről és a transzparensről.

Az intézkedő rendőr azt a felvilágosítást adta, hogy közterület-foglalási engedélyt kellett volna kérnie a transzparensre, mert az a kandeláberen lóg, majd felmutatott egy bírósági ítéletet, amely egy transzparens kandeláberre való kifeszítése (két kandeláber között) miatti panaszost elmarasztaló döntésről szól. A panaszos erre elmondta, hogy „azon bírósági ítélet, melyet bírósági titkár hozott a Városi Bíróságon, téves”. A panaszos közölte, hogy ugyanezen ügyben a Megyei Bíróság az Alkotmánybírósághoz fordult, mert azt észlelte, hogy

önkormányzati rendelet korlátozna alkotmányos alapjogot. Az ügyben döntés még nem született.

A panaszos még egyszer elmondta a rendőrnek, hogy véleménynyilvánítás esetén nem kell engedélyt kérni, illetve, hogy a transzparenst nem a kandeláberen lóg (ezt be is jelentette reggel a rendőrségre telefonon), hanem egy horgászboton, ami csak neki van döntve a kandelábernek.

A panaszos ismételten hangot adott annak, hogy véleménynyilvánításról van szó, illetve az Alkotmánybíróság egyik határozatra hivatkozott (4/2007. (II. 13.) AB határozat, ügyszám: 1039/B/2006). E szerint: „Az Alkotmány 44/A. §-a (2) bekezdésének értelmében helyi önkormányzat képviselő-testülete feladatkörében magasabb szintű jogszabállyal nem ellentétes rendeletet alkothat. A helyi önkormányzat nem egészítheti ki a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvényben (a továbbiakban: Gyt.) meghatározott feltételrendszert, mivel a politikai rendezvények – és más, a Gyt. hatálya alá tartozó rendezvények – jogi feltételeinek szabályozására sem a Gyt., sem más jogszabály jogalkotási felhatalmazást nem ad, önálló szabályozási jogköre a helyi önkormányzatnak a gyülekezési jog – mint alapvető jog – tekintetében pedig nincs. Közterület-használati hozzájárulás hiányában politikai rendezvény rendeltetészerűen nem lenne megtartható, az Ör. Tehát alapvető jog gyakorlását korlátozza. A Fővárosi Közgyűlés a vizsgált – a gyülekezési jogot korlátozó – rendelkezés megalkotásával túllépte rendeletalkotási hatáskörét. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az Ör. vonatkozó szövegrészét megsemmisítette.”

A panaszos „felvilágosítása” nem hatott, mivel az intézkedő rendőr felszólította, hogy vegye le a transzparenst, mire a panaszos úgy reagált, „nem, ha akarják önök leszedik”, mire a rendőrök le is szedték a transzparenst.

Mindezek előtt még elkérték a panaszos személyi igazolványát és lakcímkártyáját, országos fokozott ellenőrzés hatályára való hivatkozással. A panaszos kérte a Panasztestülettől, hogy vizsgálja meg, megfelelt-e ez a valóságnak, mint igazoltatási indok. A panaszos lakcímkártyáját nem adta át, és felhívta a rendőr figyelmét arra, hogy azt nem köteles átadni. A rendőr a személyi igazolvánnyal távolabb ment és adatait bediktálta az ügyeletre.

Ezek után a panaszos a „Diktatúra!” szó kiáltásával adott hangot véleményének, mire a rendőr felszólította, hagyja abba azt, mert cselekményével garázdaságot követ el. A panaszos erre sípjába fújta, hangot adva – „néhánykor hangosan” – véleményének.

Ezt követően a rendőr elvette a panaszostól a kameráját, és közölte, hogy szabálysértés továbbfolytatása miatt előállítják. A panaszost megbilincseltek, a rendőrautóhoz kísérték, majd a rendőrkapitányságra vitték, ahol elvettek tőle minden tárgyat, majd megmotozták és egy ráccsal elzárt „cellába” tették, ahol csak egy szék volt. A panaszos szabadon bocsátásáig három órát töltött itt.

Miután a kiengedték a Városházára ment, ahol kiderült számára, hogy pont akkor engedték szabadon, amikor a testületi ülésnek vége lett. Erre abból következtetett, hogy néhány képviselő még a Városháza előtt beszélgetett, az ülésteremben pedig még épp szerelték szét a hangosítást.

A panaszos szerint sem a transzparenszel, sem a hangos véleménynyilvánítással nem valósított meg szabálysértést, ezért az nem adott okot rendőri intézkedésre. Megjegyezte, a transzparens sem a kandeláberen lógott, amit a rendőrnek látnia kellett volna. A hangos véleménynyilvánítás pedig nem volt megbotránkoztató, hiszen azok nem trágár, gyalázkodó szavak voltak.

A panaszos rögzítette, hogy mely öt dokumentumot kapta kézhez szabadon bocsátásakor (egy sorszám nélküli „IGAZOLÁS” címűt, mely előállítás kezdetét és végét jelöli; egy szintén sorszám nélküli „FELJEGYZÉS” címűt, mely a kiértécsített személy értesítését igazolja; egy „TÁJÉKOZTATÓ”, illetve „JEGYZŐKÖNYV” elnevezésűt, amely utóbbi a befogadásakor elvett tárgyakat jegyzékét tartalmazza).

A panaszos hozzátette, hogy milyen okból, illetve milyen szabálysértés miatt állították elő, azt nem közölték vele a kapitányságon, és olyan dokumentumot sem kapott, amelyen az fel lenne tüntetve. Azon dokumentum másodpéldányát, amely a transzparens rendőrségi lefoglalását igazolná, nem adták neki át. Ezt az iratot egy hatósági tanú írta alá, mert a panaszos nem volt hajlandó azt aláírni.

A panaszos véleménye szerint rendőrségi intézkedésre, különösen előállítására, semmilyen okot nem adott, ezért az jogszerűtlen volt, így kérte a Panasztestület vizsgálatát.

A panaszos beadványának kiegészítéseként 2011. július 20. napján továbbította a Panasztestület számára a Városi Bíróság 2011. július 6-án megszüntetéséről szóló végzését. A panaszos 2011. május 27-ei magatartása miatt a rendőrség feljelentéssel élt a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 142/A. § (1) bekezdésében ütköző szabálysértés – azaz garázdaság – okán. A bíróság – tekintettel arra, hogy sem a feljelentés, sem az eljárás alá vont személy és a tanúk vallomása nem támasztotta alá az eljárás alá vont személy felelősségét, az eljárás adatai alapján nem volt megállapítható a szabálysértés elkövetése – a panaszos ellen indított szabálysértési eljárást az Szabs. tv. 84. § (1) bekezdés b) pontjára figyelemmel megszüntette.

Ezen túl a panaszos megküldte a rendőrség 2011. június 2-án kelt feljelentését, valamint a Bírósághoz benyújtott bizonyítási indítványát, illetve a Nyomozó Ügyészséghez továbbított feljelentését. Ez utóbbi dokumentumban a panaszos kérte az ügyészségtől, hogy a szabálysértési feljelentést vizsgálja felül, tekintettel annak valótlán tartalmára.

A panaszos 2011. augusztus 28-án kelt beadványában az alábbiakkal egészítette ki panaszát.

Kifejezésre juttatta, hogy a szabad véleménynyilvánításhoz való jog gyakorlását önkormányzati rendelet nem korlátozhatja. A rendőrség által hivatkozott önkormányzati rendelet a gazdasági, egyéni érdekeket szolgáló reklám és egyéb tevékenység kapcsán írja elő a használati engedély beszerzésének szükségességét. Utalt arra is, hogy a gyülekezési törvény sem köti a békés gyülekezéshez való jog gyakorolhatóságát közterület-foglalási engedélyhez. A panaszos szerint, ahogy az „egyszemélyes véleménynyilvánítás” gyakorlásának tényét nem kell bejelenteni a rendőrségen, úgy ahhoz más hatóságtól, hivataltól sem kell engedélyt kérni. Megtélése szerint, ha közterület-foglalási engedélyhez lenne kötve egy demonstráció megtartása, akkor az alapjog gyakorlás teljesen ellehetetlenülne. Ezért az önkormányzati

rendelet nem vonatkozik a demonstrációkra, demonstrálókra, tehát a panaszos cselekményére sem.

A panaszos hivatkozott a Megyei Bíróság ítéletére, amely egyértelműen kimondta, hogy az önkormányzati rendelet nem vonatkozik a panaszos magatartására, a demonstrálókra. Ez a tény a város jegyzőjének határozatából is kiderült.

Megjegyezte továbbá, hogy a történetek előtt három évig ugyanazon módon és helyen nyilvánította ki véleményét, mégsem alkalmazták a kérdéses önkormányzati rendeletet.

A panaszos szerint – ugyan a rendőri intézkedésre az önkormányzati bejelentés alapján került sor – a bejelentőknek tudomásuk kellett, hogy legyen arról, bejelentésükkel a rendőrséget félrevezetik. A rendőrség pedig hagyta magát félrevezetni. Megemlítette, az önkormányzat nem indított ellene közterület-használati díj meg nem fizetése miatt eljárást, bírságot nem róttak ki rá. A panaszos szerint ez is azt támasztja alá, hogy a bejelentők tisztában voltak azzal, hogy cselekményére az önkormányzati rendelet nem vonatkozik.

A panaszos azt vélelmezte, hogy a rendőrség védekezéséppen elküldte a Panasztestületnek az elmarasztalásáról szóló, hasonló ügyben hozott ítéletet, amely téves ítélet miatt perújítási kérelmet nyújtott be.

A panaszos szerint mindezek, valamint az általa teljes egészében beidézett egy AB határozat [4/2007. (II. 13.) AB határozat, ügyszám: 1039/B/2006] alátámasztják azt, hogy miért nem kellett közterület-foglalási engedélyt kérnie.

A panaszos megküldte a Város Jegyzőjének határozatát, amelyben korábbi határozatát visszavonva az eljárást megszüntette. Ezt a vonatkozó jogszabályhelyek mellett a következőre tekintettel tette: a panaszos „[...] mindkét alkalommal a törvényes előírásoknak megfelelően előre bejelentette az általa tartott demonstrációt, melynek célja a bejelentés szerint, felhívni a figyelmet a Trianon emlékmű körüli visszasságokra. A molinót a panaszos nem hirdetési vagy reklám céllal helyezte el a közterületen, az a demonstráció bejelentett helyszínén, annak bejelentés szerinti idejében, a demonstráció bejelentett céljával összefüggésben kifejtett véleményét tartalmazza. [...] Mivel a cselekmény nem szabálysértés a Szt. 84. § (1) bek. a.) pontja alapján az eljárást megszüntettem. [...]”

A panaszos csatolta a Megyei Bíróság ítéletét, amelyet a közterület használat tárgyában hozott közigazgatási felülvizsgálata iránt indított perben hozott meg, amely pert a panaszos indított az önkormányzattal szemben. A bíróság megállapította, hogy a „[...] A perbeli esetben közterület használati engedély beszerzésére nem volt szükség, így alaptalan és jogszabálysértő az alperesnek a közterület használati díj kiszabására vonatkozó határozata.[...]”

A panaszos 2011. november 1-jén megküldte a Városi Bíróság 2011. szeptember 30-án kelt végzését. A panaszos 2011. május 27-ei magatartásával összefüggésben – azaz az, hogy ő transzparenst függesztett ki a Városháza épülete előtt – a bíróság a Város jegyzője, mint elsőfokú szabálysértési hatóság által hozott határozatot – a lefoglalt dolog visszaadásáról rendelkező rész kivételével – a panaszos kifogását részben megalapozottnak ítélve megváltoztatta, és az eljárás alá vont személy ellen indult szabálysértési eljárást megszüntette,

figyelemmel arra, hogy az elsőfokú szabálysértési hatóság helytelenül következtetett az eljárás alá vont személy felelősségére.

A panaszos által megküldött felvételen először a Városháza elé kifüggesztett transzparens látható, majd ezt követően az, hogy a panaszos bemegy az épületbe. A panaszost két férfi – vélhetően a polgármesteri hivatal alkalmazottjai – feltartóztatja, arra hivatkozással, hogy a testületi ülés csak később kezdődik, ezért az emeletre addig nem lehet felmenni, valamint, hogy az ügyfelek a földszinten tartózkodnak. A panaszos kérdőre vonja a két személyt, és közli, hogy ő akkor is be fog menni. Ezután emelt hangú szóváltás alakul ki a panaszos és a két férfi között annak kapcsán, hogy a panaszost nem engedik fel az emeletre.

Nemsokára két biztonsági őr érkezik meg, akik közül az egyik megkéri a panaszost, hogy a felvételkészítéssel hagyjon fel, illetve elmondják, hogy nem mehet fel az emeletre, mivel nincsen ügyfélfogadás. A panaszos ekkor szóvá teszi, hogy személyi szabadságában korlátozzák, holott ő az emeleten levő kiállítást kívánja megnézni. Miután a panaszos továbbra sem hajlandó a tiltást tudomásul venni, az egyik biztonsági őr tájékoztatja, hogy a testületi ülés megkezdésekor felmehet és élhet állampolgári jogával, és a kisteremben, egyenes adásban megtekintheti a testületi ülést. Hozzáteszi azt is, hogy az emeleten ügyfélfogadás nincsen, amit szintén nem fogad el a panaszos. Ezután hallható, hogy panaszos bejelentést tesz a rendőrségre. Elmondja, hogy nem engedik fel a Városháza az emeletre, ezért rendőri intézkedést kér hivatkozással arra, hogy négy személy személyi szabadságában korlátozza.

A panaszos ezután kimegy a Városháza elé, majd nem sokkal később két rendőr érkezik meg, és magában a panaszos felteszi a kérdést: „kíváncsian várjuk – én hívtam ki a rendőröket –, hogy valóban engem visznek-e el, vagy valóban a jogszabályoknak megfelelően intézkednek”. Tisztelgés és kölcsönös „Jó napot” köszönés után a következő párbeszéd hallható az intézkedő rendőr és a panaszos között:

Panaszos: Tettem egy bejelentést, mert négy úriember nem enged be a Városházára.

Rendőr: Sorba megyünk Uram, jó? Elmondhatom, amit akarok mondani?

Panaszos: Azt hittem, hogy erre jöttek.

Rendőr: Jó napot kívánok, r. százados vagyok. (elmondja a jelvéyszámát) majd megkérdi: Így jó? (Közben megmutatja a jelvényét.) Bejelentést kaptunk, hogy Ön a kandeláberre ismételten fellógatott egy...(a panaszos közbevág)

Panaszos: Nem a kandeláberre van fellógatva, tévedés. Pecabotra van fellógatva, az pedig csak neki van támasztva.

Rendőr: A pecabot meg a kandeláberre...

Panaszos: A bicikli is neki van támasztva.

A rendőr ezután tájékoztatja a panaszost, hogy a városi önkormányzati rendelet alapján nem lehet közterületen elhelyezni transzparenst közterület-foglalási engedély igénylése nélkül, és a párbeszéd úgy folytatódik.

Rendőr: Érdeklődnék, hogy kapott-e Ön közterület-foglalási engedélyt.

Panaszos: Elmondom Önnek, hogy ez egy olyan transzparens, amely nem reklámcélokat szolgál és nem gazdasági érdekeket, nem vonatkozik rá a közterület-foglalási engedély, alkotmányos alapjog a véleménynyilvánítás szabadsága és ez a rendelet ilyenkor nem vonatkozik rá. Amúgy sincs a kandeláberen a transzparens, a kandelábernek van támasztva. Úgy gondolom, hogy egy kandelábernek neki támasztom a kerékpáromat, akkor

azt elviszik? Alkotmányos alapjogot próbálnak Önök ismételten korlátozni, ha a véleménynyilvánítást megakadályozzák.

Rendőr: Jó, akkor itt van a Bíróság végzése, ami ugyanilyen ügyben Önt elmarasztalta jogerősen, ami miatt május 30-án meg kell kezdenie az elzárás a letöltését, mivel nem fizette be a büntetését.

Ezt követően a rendőr közli a panaszossal, hogy bizonyára tudomása van erről, mire a panaszos előadja, hogy miben különbözik a hivatkozott eset a jelen üggyől. A panaszos továbbra is azon álláspontját hangoztatja, hogy a transzparense nem kandeláberre van kifizítve. A rendőrök ezután rögzítik a kifizítés módját, illetve a csatlakozási helyet, fényképfelvétel készítésével.

Rendőr: kérnék egy személyi igazolványt és egy lakcímkártyát...

Panaszos: Megkérdezhetem, hogy miért? (A panaszos a rendőr szavába vágva teszi fel ezt a kérdést.)

Rendőr: Mivel fokozott ellenőrzés van elrendelve, egy országos fokozott ellenőrzés van elrendelve, ennek keretében szeretném az adatállományban ellenőrizni.

Panaszos: Hát, kénytelen vagyok hinni Önnek, bár majd a Független Rendészeti Panasztestület leellenőrzi, hogy valóban volt-e.

Rendőr: A lakcímkártyát is kérném szépen.

Panaszos: Nem adom oda, nem vagyok köteles odaadni a lakcímkártyámat.

Rendőr: Nem, úgy gondolja? Jól van.

Panaszos: Illene ismerni a törvényeket egy közrendvédelmi osztály vezetőjének.

Rendőr: Gondolom, (a panaszos nevét említi a rendőr, elé a Dr. címet mondta).

Ezután a r. százados lekérdezi rádión keresztül a panaszos adatait. Majd a panaszos telefonja elkezd csörögni, és a rendőr megkéri, ne vegye fel a telefont, a rendőri intézkedésre tekintettel.

Rendőr: Felszólítom, hogy vegye le a transzparenst. (Közben a panaszos elkezd telefonálni.)

Panaszos: Milyen indokkal?

Rendőr: Az előbb elmondtam Önnek az okokat, az önkormányzati rendelet alapján. Felszólítom, hogy vegye le a transzparenst.

Panaszos: Én nem vagyok hajlandó levenni, mert nem sértek semmilyen jogokat velem, hogy ha Önök le akarják tiltani...

Rendőr: Jó, akkor, le vesszük a transzparenst, és lefoglalom.

Panaszos: Rendben van.

Ezt követően elkezdik leszedni a transzparenst és elkészítik a jegyzőkönyvet, mialatt a panaszos megjegyzésekkel illeti a történeteket. A panaszos elkezd kiabálni, „diktatúra”, mire a rendőr felszólítja, hogy ne kiabáljon, mert garázdaságért elő fogja állítani. Erre a panaszos utal a véleménynyilvánítás szabadságára, a rendőr pedig ismételten felszólítja, hogy hagyja abba a kiabálást. A panaszos ismételten elkiáltja magát, „diktatúra”, mire a rendőr azt mondja: „a törvény nevében felszólítom, hogy ne kiabáljon”, mert másokban megbotránkozást kelt. A panaszos erre úgy felel, a „véleménynyilvánítás sokszor hanggal jár, ha akarja még sípolok is.” A panaszos elkezd sípolni, majd azt kiabálja, „diktatúra”. Erre a rendőr a „törvény nevében” szavak elmondása után kiszedi a panaszos kameráját a kezéből és azt közli a panaszossal, hogy emiatt elő fogja állítani a rendőrkapitányságra. A panaszos megkérdezi, „Miért?”, mire a rendőr azt válaszolja, hogy a szabálysértés továbbfolytatása miatt, mivel felszólítás ellenére tovább „üvöltözik”, amire a panaszos értetlenül reagál. Ezután a r. százados azt mondja, „kétszer felszólítottam, most meg fogom bilincselni”. Eközben a

panaszos kamerája lefelé néz és nagyrészt a földet mutatja, de a kommunikáció hallható. A panaszos – mialatt a r. százados a bilincset felteszi a kezére, majd pedig elindulnak a rendőrségi gépkocsi felé – ismételt hangos kiabálásba kezd: „diktatúra; ez a M-i demokrácia, Fidesz, Gyurcsány; Nemzeti együttműködés, Fidesz módra, ez a véleménynyilvánítás szabadsága; legyen béke, szabadság és egyetértés”.

A felvétel hátralevő részén szintén nem látható érdemi kép, hallható ugyanakkor, hogy a panaszost a rendőrkapitányságra bezállítják, miközben a panaszos egy-egy provokatív megjegyzéssel illeti az intézkedő rendőrt. Mindezek után, ahogy a rendőrség épületébe érkeznek a panaszossal, a felvétel megszakad, majd már egy következő felvétel látható arról, hogy a panaszos előállítás után visszamegy a Városházára, amikor már az emeletre és az ülésterembe is minden további nélkül fel tud menni. A panaszos ezután a Városházán található fotókiállítás képeit rögzíti, és megjegyzi, hogy e célból szeretett volna a reggeli órákban is a Városháza emeletére feljutni.

A panaszos a vele szemben fogantatott rendőri intézkedésekkel kapcsolatban az alábbiakat sérelmezte:

- a rendőri fellépés tényét és jogalapját;
- igazoltatásának jogszerűségét, lakcímkártyájának elkérését;
- előállítását, annak időtartamát;
- az előállítás oka közlésének elmaradását;
- a bilincs alkalmazásának jogszerűségét, arányosságát;
- az általa tett bejelentés vonatkozásában intézkedés elmaradását.

A Panasztestület hivatkozott állásfoglalásában megállapította, hogy hatásköre az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján a sérelmezett rendőri intézkedések vizsgálatára kiterjed, ugyanakkor nincs hatásköre a lefoglalás, a jegyzőkönyv másolati példánya átadásának elmaradása, valamint a szabálysértés jogi megalapozottsága kérdésének vizsgálatára, mivel nem áll módjában felügyeletet gyakorolni a rendőrség azon tevékenysége felett, amelyet nem az Rtv., hanem más jogszabály, így például – jelen esetben – a szabálysértési törvény alapján végez.

Megállapította továbbá, hogy a rendőri fellépés érintette a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) a 2. §-ának (1) bekezdéséből levezethető tisztességes eljáráshoz, az 54. § (1) bekezdése szerinti emberi méltósághoz, illetve a személyes szabadsághoz fűződő, az Alkotmány 55. § (1) bekezdésében biztosított jogát.

A Panasztestület az ügy mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a panaszossal szembeni rendőri fellépés, az annak során történt igazoltatás, ruházatátvizsgálás jogszerű és indokolt volt, a panaszos előállítására, megfelelő jogalap birtokában, arányosan és indokoltan került sor. A lakcímkártya átadására történő felszólítást a Panasztestület ugyan jogsértő fellépésnek ítélte, azonban arra tekintettel, hogy a panaszos e felszólítást eredményesen megtagadta, ezért a jogsérelem nem érte el azt a súlyt, hogy a tisztességes eljáráshoz való jogának megsértése megállapítható lett volna.

A Panasztestület álláspontja szerint a bilincselés következtében a panaszos személyi szabadsághoz fűződő joga, továbbá emberi méltósága szenvedett sérelmet.

Az intézkedés elmulasztását megalapozó körülmény a Panasztestület véleménye szerint nem állt fenn.

II.

A Ket. 50. § (1) bekezdésében foglalt tényállás tisztázási kötelezettség keretében a hatóság az alábbi bizonyítási eszközök tartalmát vette figyelembe:

- a panaszos 2011. június 03-án kelt panaszbeadványa;
- a panaszos 2011. július 20-án, augusztus 28-án, illetve november 01-jén kelt panaszkiegészítései;
- a panaszos által az eseményekről készített videofelvétel;
- a panaszos által az eseményekről készített hangfelvétel;
- a Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztály jelentése az előállítás végrehajtásáról és a kényszerítő eszköz alkalmazásáról;
- a Rendőrkapitányság fejlécével ellátott és a panaszos által aláírt TÁJÉKOZTATÓ elnevezésű irat;
- a Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztály, Körzeti Megbízotti Csoport által kiállított, az előállítási időtartamáról szóló igazolás;
- a Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztály fejlécével ellátott Feljegyzés elnevezésű irat;
- a letéti tárgyakról készült jegyzőkönyvek;
- az intézkedés helyszínén készített fényképfelvételek;
- a Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztály fejlécével ellátott szabálysértési feljelentés;
- a Rendőrkapitányság vezetőjének jelentése.

III.

A rendőri intézkedés ellen a panaszos által konkrétan megfogalmazott kifogások vonatkozásában álláspontom a következő:

1.) A panaszos sérelmezte a rendőri fellépés tényét és jogalapját.

A rendelkezésre bizonyítékok alapján megállapítottam, hogy 2011. május 27-én mind a panaszos, mind a város jegyzője bejelentést tett a rendőrségre. A jegyző bejelentése szerint a panaszos transzparenst helyezett el a Városháza előtti kandeláberre, melyhez a hatályos önkormányzati rendelet előírásai szerint közterület-foglalási engedélyre lett volna szüksége, engedéllyel azonban nem rendelkezik. A rendelkezésre álló képfelvételek alapján a helyszínre érkező rendőrök azt tapasztalhatták, hogy valóban a kandeláberre erősített transzparenst a panaszos. A város területén hatályos önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Önkormányzati rendelet) ide vágó pontja alapján műtárgyon transzparenst elhelyezni csak úgy lehet, hogy előtte „közterület-használati engedélyt kell beszerezni közterületen lévő műtárgyakon (pl. villanyoszlop, kandeláber) elhelyezett hirdetőberendezésre, transzparenstre, reklámhordozó eszközre”. A jegyző bejelentésére, a fenti rendeleti szabályra, valamint a helyszínen tapasztalt körülményekre tekintettel a rendőr alappal feltételezte, hogy a panaszos jogsértő cselekményt követett el.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szerint „a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az

államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.” A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 3. §-ának (1) bekezdése alapján bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdése szerint a *„rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.”*

A rendőr ezért jogszerűen intézkedett a panaszossal szemben, kellő jogalap birtokában igazoltatta, ezért a panasz ezen része nem alapos.

2.) A panaszos sérelmezte a lakcímkártyája átadására irányuló rendőri felszólítást.

A panaszos által rendelkezésre bocsátott hangfelvételen hallható, hogy az intézkedő rendőr felszólítja a panaszost lakcímkártyája átadására. E felszólításnak a panaszos nem tett eleget, mondván erre ő nem kötelezhető.

Az igazoltatott személy az Rtv. 29. § (2) bekezdése alapján köteles személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni. E rendelkezés szempontjából személyazonosító adaton az érintett személy nevét, születési helyét, születési idejét és anyja születési családi és utónevét kell érteni az Rtv. 29. § (8) bekezdése alapján. A panaszos a Rendőrkapitányság vezetőjének jelentése szerint a panaszos személyazonosító igazolvánnyal igazolta magát. E tényre tekintettel megállapítható, hogy a lakcímkártya átadására irányuló felszólítás jogalap nélkül történt. Azonban a panaszos e rendőri utasítás teljesítését megtagadta, a rendőr pedig további intézkedést nem helyezett kilátásba, illetve nem alkalmazott emiatt. Ezért a panasz e tekintetben alaptalan, a panaszost jogsérelem nem érte.

3) Sérelmezte a panaszos az előállítását, valamint ennek időtartamát.

Az előállításra a panaszos magatartása azért teremtett jogalapot, mert az Önkormányzati rendelet 17. § (1) bekezdés a) pontja szerint a közterületet az előírt engedély nélkül igénybe vevő személy szabálysértés követ el. A panaszost többször felszólították, hogy a transzparenst távolítsa el, melyet ő mindannyiszor megtagadott. Emellett kiabálni kezdett, melyet a rendőr a helyszínen megbotránkozás keltésére alkalmasnak ítélt. Az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja szerint *„a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható...”*

Az Rtv. hivatkozott rendelkezése az előállítás önálló okaként nevesíti azt a körülményt, ha valaki a szabálysértési jogi tényállást kimerítő magatartását a rendőr felszólítása ellenére folytatni kívánja. Ugyancsak külön nevesíti az előállítás lehetőségét abban az esetben is, ha valakivel szemben a szabálysértési eljárás azonnal lefolytatható.

A két különálló ok a célját tekintve megkülönböztethető. Míg utóbbi esetben a gyors felelősségre vonás a célja az előállításnak, addig az előbbi – és a jelen ügyben is irányadó – fordulat célja a szabálysértési jogi tényállást kimerítő magatartás megszakítása, mivel a

rendőri felszólítás nem vezetett eredményre. E célra tekintettel az előállítás alkalmazása jogszerű és a céljával szükségképpen arányban álló volt. Megjegyzem, hogy az előállítás alapjául szolgáló, az intézkedéskor tapasztalható tényekre tekintettel dönt a rendőr az előállításról. Ilyen esetekben az előállításhoz a törvényben megkövetelt szabálysértés gyanúja nem éri, nem is érheti el a szabálysértési jogi felelősség megállapításához szükséges megalapozottság szintjét. Azaz amennyiben az intézkedés során a rendőr számára komolyabb mérlegelés nélkül megállapítható, hogy az intézkedés alá vont személy magatartása a tapasztalt körülmények alapján a szabálysértés gyanúját nyilvánvalóan felveti, ez kellő alapot szolgáltat az előállításra. Az ilyen objektív tapasztalatok alapján foganatosított intézkedést utóbb az sem teszi jogellenessé, ha a későbbiekben nem indul eljárás, vagy a megindult eljárásában a szabálysértési jogi felelősséget nem állapítják meg.

A Rendőrkapitányság vezetőjének jelentése szerint az előállítás időtartama – kettő óra és ötvenhét perc – az Rtv. 15 §-ban foglalt arányossági követelményeknek megfelelt az alábbi indokok alapján. Az előállítás időtartama alatt sor került a helyszíni intézkedés végrehajtására, a rendőrségi objektumba történő beszállításra, ruházatátvizsgálásra, panaszjogról való tájékoztatásra, a panaszos által megjelölt személy értesítésére, előállítás időtartamáról szóló igazolás kiállítására, jegyzőkönyvi formában visszatartás alkalmazására. Mindezek az intézkedések végrehajtásához összességében szükség volt a panaszos által előállításban töltött időre. Ezért az előállítás a szükséges ideig tartott azaz, az Rtv. 33. § (3) bekezdésében meghatározott szubjektív határidőt sem haladta túl. Erre tekintettel az előállítás időtartama az arányossági követelménynek is megfelelt. A panasz előállítással kapcsolatos része ezért alaptalan.

4) A panaszos sérelmezte, hogy nem közölték vele az előállítás indokát.

Az intézkedő rendőr többször tájékoztatta a panaszost az intézkedés okáról, közölte vele, hogy a kiabálás okán – szabálysértés továbbfolytatása miatt – állítja elő. A panaszos az előállítás során, a rendőrségi épületben aláírta az előállítás tényét és időtartamát igazoló iratot. Emellett, hatósági tanú aláírta helyette az Rtv. 33. § (4) bekezdés szerint adott tájékoztatót az előállítás okáról és időtartamáról. Az Rtv. 33. § (4) bekezdés szerint ugyanis az *„előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.”* Ezért megállapítottam, hogy a panasz ezen részében megalapozatlan.

5) A panaszos sérelmezte a bilincs alkalmazásának jogszerűségét és arányosságát.

A panaszost az intézkedést foganatosító rendőrök jelentés szerint a panaszossal szemben azért alkalmazták, mert az engedelmességet az intézkedés során többször megtagadta.

Az intézkedésről készült jelentés rögzíti, hogy az egyre agresszívebbé váló panaszossal szemben kényszerítő eszközként az Rtv. 48. § c) és d) pontja alapján – szökés megakadályozása, illetve ellenszegülés megtörése érdekében – 08:47 órától 08:57 óráig bilincs alkalmazására került sor, amely sérülést nem okozott. A kényszerítő eszköz alkalmazására figyelmeztetés történt.

A rendőri jelentésekben foglaltakkal szemben a bilincs alkalmazására a megfelelő jogalapot nem az Rtv. 48. § c) és d) pontja – a szökés megakadályozása, illetve az ellenszegülés megtörése – jelentették. A rendőrkapitányságra történő szállítás során az Rtv. 48. § b) és c) pontjában foglaltak – tehát a támadás, illetve a szökés megakadályozása – volt a bilincs használat megfelelő jogalapja. Az Rtv. 48. § szerint a rendőr bilincset alkalmazhat a

személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy önkárosításának megakadályozására, támadásának megakadályozására, szökésének megakadályozására, ellenszegülésének megtörésére. E törvényi rendelkezés célja a rendőri intézkedés során a szükségesnél nagyobb kockázatok, sérülések megelőzése, az intézkedés eredményességének biztosítása. Ezért a törvény céljával ellentétes eredményre vezetne az a gyakorlat, amely azon az értelmezésen alapulna, hogy a bilincs alkalmazásához minden esetben be kellene várni a rendőrnek a szökés, támadás, önkárosítás, vagy ellenszegülés megkísérlését, az erre irányuló egyértelmű szándék kifejezését, esetleg ezek megtörténtét, és csak e cselekmények elhárítása, megszakítása után alkalmazhatna bilincset.

Ilyen gyakorlat kialakítása nyilvánvalóan nem volna összhangban sem a jogalkotó céljával, sem az Rtv. 15. §-ban megfogalmazott arányossági követelménnyel, sem pedig az Rtv. 2. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezéssel, mely szerint a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyónbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Amennyiben ugyanis a rendőr minden esetben be kellene, hogy várja a támadás megtörténtét, az azt is jelentené, hogy annak letörésére már további kényszerítő eszközre is szükség lehet, sérülést is okozhat a panaszosnak (vagy vétkes személynek), akár a testi kényszer alkalmazásával, akár vegyi eszköz vagy más kényszerítő eszköz alkalmazásával. Tekintettel arra, hogy előre a támadás szándékát biztosan kizárni soha nem lehet, és gyakorlati tapasztalat, hogy az intézkedés alá vont személy megtévesztő céllal színlel együttműködést, ezért amennyiben a rendőr úgy ítéli meg, hogy a bilincs alkalmazásával tudja a kényszerintézkedést biztonságosan foganatosítani, úgy azt jogszerűen alkalmazza, kizárva ezzel a támadás és a komolyabb sérülés lehetőségét is. Emellett a személyes szabadságában korlátozott panaszosnak további lényegi korlátozást nem jelent, hogy a szándékaival ellentétes helyre történő szállításakor kezeit egymáshoz rögzítve ül a szolgálati gépjárműben.

A fent kifejtett indokok alapján megállapítottam, hogy a rendőri intézkedésnek, a rendőr utasításának kifejezetten ellenszegülő panaszossal szemben bilincs alkalmazására jogszerűen került sor.

6.) A panaszos sérelmezte, hogy bejelentései miatt rendőri intézkedésre nem került sor.

A panaszos 2011. május 27-én kétszer tett bejelentést a rendőrségre. Először azt közölte, hogy a városháza előtt transzparenst helyezett el, de az nem a kandeláberen lóg, hanem egy horgászbeton. E bejelentés jogsértő cselekményre nem utalt, ezért ezzel kapcsolatosan az Rtv. 13. § (1) bekezdésében foglalt intézkedési kötelezettség nem állt fenn.

A második bejelentése szerint személyes szabadságában jogellenesen korlátozták őt a Városháza épületében. A kikerülő rendőrök e bejelentésben foglalt körülményeket a helyszínen tisztázták, és megállapították, hogy a panaszost személyes szabadságában nem korlátozták jogellenesen, mivel az, hogy a biztonsági őri feladatot ellátó személyek az épület helyiségeire vonatkozó belépési szabályokat alkalmazták, betartatták a panaszossal, nem jelent jogellenes szabadságkorlátozást. Az épületet a panaszos – elmondása szerint is – szabadon elhagyhatta, és „egyéni véleménynyilvánítási szabadságát gyakorolta”. Mindezek alapján a rendőrök tisztázták a tényállást, majd jogellenes cselekmény gyanújának hiányában intézkedést nem foganatosítottak.

Ezért a panasz e részében alaptalan.

Végül a panaszos által közölt alkotmányjogi értelmezésével kapcsolatban megjegyzem, hogy a hatósági intézkedés a jogtudományban elfogadott megközelítés szerint nem hatósági jogalkalmazó tevékenység. Nem a hatóság, hanem a hatóság közegének

intézkedése (aktusa). A szabálysértési jogi felelősség alapjául szolgáló önkormányzati rendelet, mint jogszabály alkotmányossági szempontú vizsgálata, rendszertani, történeti értelmezése, illetve az e módszerekkel esetlegesen fellelhető ellentmondás felismerése, feloldása az intézkedő rendőrtől így nem várható.

Amennyiben a jogszabály nyelvtani értelmezése alapján a rendőr okkal következtet a magatartás jogsértő voltára, úgy az Rtv.-ben előírt – az általa tapasztalt tényállásnak megfelelő – hatósági intézkedést foganatosítja. Ezért az önkormányzati rendelet értelmezésével kapcsolatosan kifejtett panaszosi álláspontot – mint az intézkedés jogszerűsége szempontjából lényegtelen véleményt – mellőztem a tényállásból. A panaszos ezen érvei az intézkedés alapján, vagy egyéb okból indult, a panaszos felelősségének megállapítására irányuló, illetve más eljárásokban vehetők, veendőek figyelembe.

A panaszos által csatolt egyedi hatósági, illetve bírósági döntéseket mint bizonyításokat az eljárás során mellőztem, mivel egyrészt ezen döntések nem normatív aktusok, általános kötőerővel nem bírnak, másrészt, a tényállás, amely alapján azon döntéseket meghozták az illetékes szervek, eltérő volt a jelen eljárás tárgyát képező intézkedési szituációtól. A hivatkozott döntéseket arra tekintettel hozták, hogy a panaszos akkor a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (a továbbiakban: Gytv.) hatálya alá tartozó rendezvényt szervezett, illetve azon vett rész. A jelen esetben azonban véleménynyilvánítás egyéni formáját gyakorolta a panaszos, mely tevékenység fogalmilag nem tartozik a Gytv. hatálya alá.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

IV.

A Panasztestületnek a bilincs alkalmazásával kapcsolatosan kialakított állásfoglalásával a határozat III. pontjában kifejtett indokok alapján nem értek egyet.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) és 326. § (7) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 50. § (1) bekezdése, 100. § (1) bekezdése, 109. § (1) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. évi törvény 2. § (1) bekezdése, 13. § (1) bekezdése, 15. §-a, 29. § (1), (2) és (8) bekezdései, 33. § (2) bekezdés f) pontjának I. fordulata, (3) és (4) bekezdései, 48. §-a, 92. § (1) bekezdése, 93/A. § (6) és (7) bekezdései;
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 3. § (1) bekezdése;
- az Önkormányzati rendelet vonatkozó pontja.

A jelen eljárásban hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdésén, valamint a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Budapest, 2012. május ,, ,,,

Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány